MALTA

QORTI TA' L-APPELL

S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH D. CAMILLERI

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH A. FILLETTI

Seduta tas-17 ta' Gunju, 2005

Appell Civili Numru. 945/1997/1

L-Onor. Avukat Dottor Louis Galea

v.

L-Onor. Prim Ministru Dottor Alfred Sant

Il-Qorti:

Preliminari

Dan hu appell f'kawza ta' libell maghmula in forza tad-disposizzjonijiet tal-Att Dwar l-Istampa (Kap. 248) u senjatament b'applikazzjoni tal-Artikolu 24A tal-imsemmija ligi, liema disposizzjoni tipprovdi illi *"L-azzjonijiet kriminali u civili msemmija fl-artikolu 23 ta' dan l-Att jistghu jittiehdu*

wkoll kontra kull persuna li tkun ghamlet diskors pubbliku f'cirkostanzi fejn hija tkun taf jew ragjonevolment setghet tkun taf jew tistenna li l-kontenut tieghu se jigi pubblikat f'gazzetta jew f'mezz tax-xandir u fil-fatt ikun kollu jew parti minnu hekk ippublikat."

Fic-citazzjoni promotrici – li ggib id-data 29 ta' April 1997 – l-attur ippremetta li l-konvenut, nhar <u>il-Erbgha 24 ta' Lulju ta' l-1996</u>, waqt li kien qed jindirizza membri tal-Kumitati Lokali u attivisti ohra tal-Partit Laburista fic-Centru Nazzjonali Laburista, attribwielu fatti determinanti [<u>recte</u>: determinati] li huma malafamanti fil-kontront tieghu (cioe` ta' l-istess attur) li jesponuh ghad-disprezz tal-pubbliku u li huma intizi li jwegghu, jaggravaw jew ikissru r-reputazzjoni tieghu; li meta ghamel dan id-diskors pubbliku l-attur kien jaf, jew messu kien jaf, li fic-cirkostanzi huwa seta' jistenna illi l-kontenut ta' diskorsu jigi rappurtat f'gazzetta jew f'xi mezz iehor tax-xandir; illi effettivament dan id-diskors gie rappurtat fuq Radju Super One, fil-harga ta' "l-Orizzont" tal-25 ta' Lulju 1996 kif ukoll fil-harga ta' "The Times" ta' l-istess jum; premess dan u xi affarijiet ohra li ma hemmx ghalfejn jigu ripetuti ghall-finijiet ta' din is-sentenza ta' l-appell, l-attur talab lill-Prim Awla tal-Qorti Civili sabiex (1) tiddikjara u tiddeciedi li l-imsemmi diskors pubbliku kien libelluz u malafamanti fil-konfront tieghu u li kien jesponieh ghad-disprezz tal-pubbliku, u (2) tikkundanna lill-konvenut ihallsu dik is-somma li tigi ffissata minn dik il-Qorti f'ammont li ma jeccedix il-hamest elef lira bhala danni, u dan b'applikazzjoni tal-Artikolu 28 tal-Kap 248 – bl-ispejjez u bl-interessi legali.

<u>**L-eccezzjonijiet tal-konvenut**</u>

Permezz ta' nota ppresentata fis-17 ta' April 1998 il-konvenut eccepixxa hekk:

"1. Illi d-diskors indikat mill-attur ma huwiex libelluz fil-konfront tieghu.
"2. Illi subordinatament l-istess diskors jikkostitwixxi *fair comment* u jikkonsisti fl-espressjoni ta' opinjoni tal-eccipjent fuq grajjiet ta' interess pubbliku, permissibbli

f'socjeta` demokratika, u protett ukoll taht il-Konvenzjoni Ewropea dwar id-Drittijiet u l-Libertajiet Fondamentali tal-Bniedem.
"3. Illi f'kull kaz l-eccipjent kien qed jagixxi fil-funzjoni tieghu ta' Deputat tal-Poplu u Kap ta' l-Opposizzjoni biex jaghmel dak li hu dover u dritt tieghu li jikkritika l-amministrazzjoni fuq materji ta' interess pubbliku u ma jistax ghalhekk jigi lilu imputat li agixxa b'*animus injuriandi*.
"4. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri."

Is-sentenza tal-Prim Awla

B'sentenza moghtija mill-Prim Awla tal-Qorti Civili fit-23 ta' Mejju 2002, dik il-Qorti, wara li rrespingiet l-eccezzjonijiet kollha tal-konvenut, laqghet it-talbiet attrici u dan billi ddikjarat u ddecidiet li d-diskors tal-konvenut kien libelluz u malafamanti fil-konfront ta' l-attur u li kien jesponih ghad-disprezz tal-pubbliku; u kkundannat lill-konvenut ihallas lill-attur is-somma ta' elf u mitejn lira (Lm1,200) bhala danni b'applikazzjoni ta' l-Artikolu 28 tal-Kap. 248 (bl-ispejjez u bl-interessi legali mid-data tas-sentenza sal-pagament effettiv). Kopja ta' din is-sentenza tal-Prim Awla qed tigi annessa bhala appendici ma' din is-sentenza biex tifforma parti integrali minnha, u dan peress li f'dik is-sentenza hemm riprodotti r-ragunijiet kollha li wasslu lill-ewwel Qorti tiddeciedi kif effettivament iddecidiet. Minn din is-sentenza appella il-konvenut.

Il-kliem inkriminat

L-attur – illum appellat – kien hassu malafamat bis-segwenti kliem li l-konvenut kien qal fil-kors ta' diskors pubbliku, kliem li in segwitu gew riprodotti fuq il-mezzi tax-xandir u fil-gazzetti (din il-Qorti, bhall-ewwel Qorti, ser tillimita ruhha li tirriproduci dak li gie mxandar fuq Radju Super One, u dan peress li z-zewg gurnali l-ohra msemmija fic-citazzjoni jirriproducu sostanzjalment l-istess diskors):

"Il-Kap ta' l-Oppozizzjoni [1] jghid li l-Pulizija ilha taf b'allegazzjonijiet li certi kunsinni ta' droga dahlu f'pajjizna ma' nies li kienu membri f'delegazzjonijiet Ministerjali tal-Gvern Nazzjonalista.

"Il-Pulizija ilha taf b'allegazzjonijiet li certi kunsinni ta' droga dahlu f'pajjizna ma' nies li kienu membri ta' delegazzjonijiet Ministerjali tal-Gvern Nazzjonalista li kienu dehlin lura f'pajjizna…Fl-istess diskors Alfred Sant stieden lill-Ministru Louis Galea biex mill-Ministri kollha jibda hu u jaghmel stqarrija karegorika [recte: kategorika] li qatt meta hareg b'delegazzjoni Ministerjali barra minn Malta ma kellu mieghu lil xi hadd li dahhal jew seta' dahhal xi kunsinni ta' droga."

L-aggravji ta' l-appellant u konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

L-aggravji ta' l-appellant huma, bazikament, elaborazzjoni dettaljata tat-tlett eccezzjonijiet minnu moghtija fin-nota ta' eccezzjonijiet quddiem l-ewwel Qorti. Ghalhekk l-ewwel aggravju hu fis-sens li l-bran li minnu qed jilmenta l-attur appellat ma hux libelluz ghax mhux malafamanti fil-konfront tieghu. Aktar specifikatament l-appellant ighid:

"Pero` fil-verita` l-esponent ma ghamel ebda akkuza diretta lejn l-attur innifsu personalment. Huwa car u ovvju bizzejjed li l-allegazzjonijiet ta' l-esponent li l-pulizija kienet taf b'allegazzjonijiet li persuni f'delegazzjonijiet ministerjali dahhlu jew setghu dahhlu d-droga, ma kienitx tirreferi ghall-attur personalment. Anqas ma inghad li dan personalment kien b'xi mod konsapevolment involut f'xi haga simili…il-kritika ta' l-esponent f'din il-parti tad-diskors tieghu pero` ma kienitx rivolta lejn l-eghmil personali ta' l-attur. Il-parti tad-diskors tal-konvenut fejn semma' allegazzjonijiet kienet tirreferi ghal nies li kienu dahlu Malta mieghu. L-attur ma jistax jilmenta

[1] Dott. Alfred Sant

minn dak li ovvjament huwa indirizzat lejn terzi mhux identifikati, u dikjaratament mhux lejh personalment.”

L-ewwel Qorti, fuq dan il-punt, esprimiet ruhha hekk:
“Illi dwar dan il-konvenut qed jeccepixxi fl-ewwel lok li l-artikolu in kwistjoni mhux libelluz fil-konfront ta’ l-attur. Illi din it-tip ta’ eccezzjoni tista’ tfisser kemm li l-artikolu mhux libelluz, u kemm wkoll li l-istess artikolu ghalkemm libelluz fih innifsu, ma huwiex libelluz fil-konfront tal-attur. Illi ghalhekk l-ewwel ezami li jrid issir huwa jekk tali artikolu huwiex libelluz, u jekk ir-risposta hija fl-affermattiv, isir ezami iehor jekk tali artikolu huwiex libelluz fil-konfront tal-attur, ghaliex dik hija l-kawza li ghandha quddiemha din il-Qorti u dan fil-konfront tal-istess imsemmi bran tad-diskors tal-konvenut.

“Illi a propositu l-**Gately**[2] (**“On Libel and Slander”)** jiddefinixxi l-libell bhala “*Any written or printed words which tend to lower a person in the estimation of a right-thinking man or cause him to be shunned or avoided or expose him to hatred, contempt or ridicule”.*

“Illi fl-ewwel lok jinghad li dan il-bran kien parti minn diskors li ghamel il-konvenut fl-24 ta’ Lulju 1996, liema diskors gie rapportat fuq il-media inkluzi r-radju u l-gazzetti indikati fic-citazzjoni attrici fejn parti sostanzjali mis-suggett trattat fl-istess diskors kienet il-kwistjoni ta’ l-allegata korruzzjoni minn certi nies prominenti vicin tal-Gvern ta’ dak iz-zmien, li l-attur kien wiehed mill-Ministri tieghu, u dan f’diversi oqsma fosthom ghoti ta’ kuntratti mill-Gvern, thaddim ta’ nies mal-Ministeri li ghandhom lejalta’ lejn il-Ministru koncernat, u allegazzjonijiet ohra.

“Illi pero’ l-kawza odjerna titratta biss dak li allegatament inghad fil-konfront tal-attur u in konnessjoni mal-brani fuq rapportati, *stante* li fix-xhieda, citazzjoni u dikjarazzjoni attrici huma proprju dawn il-brani biss li l-attur hass li llibellawh. Dan ifisser li din is-sentenza ghandha u qed tkun limitatata biss ghall-istess parametri, fuq kollox imposti mill-attur fic-citazzjoni u fix-xhieda, ghalkemm

[2] Recte: Gatley

huwa principju fondamentali f'materja ta' libelli, li sabiex wiehed jiddetermina jekk diskors, rapport, trasmissjoni, jew artikolu humiex fihom innifishom libelluzi, wiehed irid ihares lejn r-rapportagg jew it-test shih, anke sabiex wiehed jiehu s-sens, kuntest u s-sinifikat ta' dak kollu li jkun qed jinghad, u dan sabiex wiehed jiddetermina l-effett li l-istess lingwagg halla jew seta' halla fuq il-persuni li jew qraw jew semghu l-istess rapport, kollox dipendenti fuq il-mezz ta' media uzata sabiex l-istess messagg jasal ghall-pubbliku in generali.

"Illi mela dan ifisser li dak li ser jigi ezaminat huwa biss l-allegazzjoni li indubbjament saret mill-konvenut fid-diskors imemmi, (tant li l-konvenut f'dawn il-proceduri qatt ma ssottometta li ma qalx l-istess kliem), li l-Pulizija kienet taf b'allegazzjonijiet li certi kunsinni tad-droga dahlu Malta ma' nies li kienu membri f'delegazzjonijiet ministerjali tal-Gvern Nazzjonalista, u f'dan il-kuntest l-attur gie identifikat sabiex jaghmel stqarrija kategorika li huwa qatt meta hareg b'delegazzjoni ministerjali barra minn Malta ma kellu mieghu lil xi hadd li dahhal jew seta' dahhal xi kunsinna ta' droga.

"Illi mill-provi prodotti jirrizulta li l-attur apparti li cahad kategorikament din l-allegazzjoni kemm qabel il-kawza permezz ta' stqarrija datata 25 ta' Lulju 1996, u mxandra fl-istampa, u wkoll tramite *press release* tal-Partit Nazzjonalista tal-istess data, esebixxa l-ismijiet kollha tal-persuni li kienu jifformaw f'xi zmien jew iehor, parti mid-delegazzjoni mieghu bhala Ministru mill-1 ta' Mejju 1987 sal-gurnata meta saret l-imsemmija allegazzjoni fl-24 ta' Lulju 1996.

"Illi apparti dan il-persuni kollha li kienu jifformaw parti anke ta' wahda minn tali delegazzjonijiet ministerjali fl-istess perjodu kollha esebew affidavit fejn ghamlu cahda kategorika kull wiehed u wahda minnhom li huma kellhom x'jaqsmu direttament jew indirettament ma' l-abbuz jew traffikar tad-droga, jew ma' importazzjoni tal-istess, lanqas meta kienu jifformaw parti minn xi delegazzjoni Ministerjali in kwistjoni, u l-lista kompleta ta' dawn in-nies tinsab esebita a fol. 27 tal-process, bil-lista ta' delegazzjonijiet

Ministerjali li saru sa dak iz-zmien, li tinsab esebita a fol. 28 sa 31 tal-process, u bid-dikjarazzjonijiet guramentati rispettivi tal-istess persuni li jinsabu esebiti rispettivament minn fol. 32 sa 54 tal-istess process.

“Illi l-kliem tad-diskors tal-konvenut u partikolarment dak indikat mill-attur bhala libelluz fil-konfront tieghu, jikkontjeni akkuzi serji fil-konfront tal-Ministri tal-Gvern ta’ dak iz-zmien, li jikkonsistu fl-allegazzjoni li meta kienu jsiefru barra minn Malta fuq xoghol ufficjali tal-Gvern, kellhom maghhom membri fid-delegazzjoni li kienu mhux biss jittraffikaw id-droga, izda li sahansitra jimpurtaw l-istess droga meta kienu membri tal-istess delegazzjoni huma u dehlin lura Malta. Il-bran *“li certi kunsinni ta’ droga dahlu f’pajjizna ma’ nies li kienu membri ta’ delegazzjonijiet Ministerjali tal-Gvern Nazzjonalista li kienu dehlin lura f’pajjizna”* ifisser ghall-qarrej u/jew semmiegh tal-istess diskors proprju dak li qed jinghad bil-Malti car fl-istess silta, u cjoe’ li persuni li kienu parti minn tali delegazzjonijiet kienu qed jabbuzaw mill-pozizzjoni privileggjata taghhom bhala membri tal-istess delegazzjoni tant li addirittura jgibu u jdahlu d-droga f’pajjizna, meta u fil-hin li qed igawdu mill-istess privileggi ta’ trattament ghall-istess delegazzjonijiet, u b’hekk qed juzaw tali trattament preferenzjali fid-dhul taghhom lura Malta sabiex jaghmlu reati kriminali serjissimi bhal dik ta’ mportazzjoni ta’ droga.

“Illi biex isahhah din l-allegazzjoni l-konvenut anke qal li *“il-pulizija ilha taf”* b’tali allegazzjonijiet u taht dan l-aspett ma hemm l-ebda dubju li tali diskors kif rapportat f’artikoli ndikati fil-gazzetti u fix-xandira ndikata bir-radju, huma malafamanti fil-konfront tal-membri tal-istess delegazzjoni u kemm tal-persuni li kienu jokkupaw il-kariga ta’ Ministri tal-Gvern f’dak iz-zmien;

“Illi fl-istess diskors jinghad ukoll li l-Pulizija kienet taf b’dawn l-allegazzjonijiet, u allura, tenut kont tal-fatt li hawn id-diskors huwa dirett lejn delegazzjonijiet Ministerjali, ma hemm l-ebda dubju li min jisma’ dak id-diskors jinghata x’jifhem wkoll li l-Pulizija ma agixxietx fuq dawk l-allegazzjonijiet.

“Illi ghal dak li jirrigwarda l-attur, apparti li huwa kien Ministru tal-Gvern, u bhala tali mexxa delegazzjonijiet ministerjali barra minn Malta, fl-istess diskors il-konvenut ikkritika sew l-operat tal-istess attur f’diversi oqsma tal-operat tieghu bhala Ministru, li bhala tali ma humiex il-mertu ta’ din il-kawza, pero’ servew sabiex jigi identifikat li l-attur kien bla dubju il-mira tal-konvenut anke f’dawk il-brani suggett tal-kawza odjerna, tant li l-attur anke issemma b’ismu fuq l-istess allegazzjonijiet dwar it-traffikar tad-droga fil-kuntest imsemmi, tant li gie mistieden sabiex huwa personali jaghmel stqarrija fejn jichad kategorikament li fid-delegazzjonijiet tieghu barra minn Malta huwa qatt ma kellu mieghu lil xi hadd, parti mill-istess delegazzjonijiet tieghu, li dahhal jew seta’ dahhal xi kunsinni ta’ droga.

“Illi mill-kumpless ta’ dan kollu, maghdud ukoll mal-kontenut tad-diskors kollu tal-attur, jidher li l-istess diskors kien qed jakkuza lill-Ministri tal-Gvern mhux identifikati, u lill-attur in partikolari, li maghhom u ghal dak li jikkoncerna lill-attur, mieghu kellu jew seta’ kellu persuni formanti parti mill-istess delegazzjoni, li kienu jittraffikaw fid-droga, u li sahansitra mportaw id-droga meta u waqt li kienu membri tal-istess delegazzjoni, huma u dehlin Malta, u li *nonostante* l-fatt li tali persuni setghu u kienu qed jigu nvestigati mill-Pulizija, il-Ministri koncernati inkluz l-attur ma ghamlu xejn, u f’dan il-kuntest issemma l-attur sabiex kategorikament jichad dan kollu.

“Illi minn dan jirrizulta li fl-istess diskors li l-attur gie indikat *di persona* bhala wiehed mill-istess Ministri, li kellu jew seta’ kellu dawn il-persuni, li fuqhom kien hemm allegazzjoni li kienu qed jittraffikaw id-droga, u li jdahhlu l-istess droga f’pajjizna, addirittura meta kienu membri tad-delegazzjoni ministerjali, u tant gie ndikat l-attur li gie mistieden li jichad l-istess kategorikament, li in verita` sar mill-attur l-ghada tal-imsemmi diskors, pero’ sadanittant l-akkuzi tal-konvenut baqghu hemm, tant li huma l-mertu tal-azzjoni odjerna li qed tigi deciza llum circa hames (5) snin wara l-istess diskors.

"Illi fl-opinjoni ta' din il-Qorti, u in vista tal-konsiderazzjonijiet fuq esposti ma hemmx dubju li l-istess diskors fil-brani indikati mill-attur u li dwarhom sar l-ilment tieghu f'din il-kawza, huwa mhux biss libelluz fih innifsu izda wkoll huwa libelluz fil-konfront tal-attur, u jattribwilu fatti serji, li kieku vera huma tant gravi, li certament jaffetwaw l-integrita` u l-fama tieghu u jesponuh ghad-disprezz tal-pubbliku jekk mhux ukoll ghall azzjonijiet aktar serji, apparti li l-pozizzjoni tieghu dak iz-zmien ta' Ministru kienet tkun serjament pregudikata, iktar u iktar meta bhala Ministru Ghall-Izvilupp Socjali kienet tinkorpora r-responsabbilita' tal-Agenzija Sedqa li l-ghan taghha proprju huwa li tindirizza l-problema tal-abbuz tad-droga, apparti li kien Ministru tal-Intern."

Dwar dana l-aggravju, din il-Qorti, wara li hasbet fit-tul, hi tal-fehma li ma tistax takkoljih. L-appellant, bazikament, qed ighid li hu ma qal xejn fir-rigward tal-appellat li jista' joffendi l-unur u l-fama tieghu jew jesponih ghar-redikolu jew ghad-disprezz tal-pubbliku, ghax ir-referenzi ghad-dhul jew possibilita` ta' dhul ta' droga kienu fir-rigward ta' persuni ohra. Issa, huwa veru li l-konvenut appellant ma qal xejn specifiku fil-konfront tal-attur, izda bil-kliem inkriminat u fil-kuntest li fih intqalu, il-konvenut implika nuqqas gravi hafna fil-konfront tal-attur fil-mansjoni tieghu ministerjali. Kif inhu risaput il-malafama tista' tinghata mhux biss billi wiehed direttament jitfa' t-tajn, izda anke billi indirettament iroxx it-trab u fl-istess hin ibexxex l-ilma. F'termini aktar legalistici:

"What the ordinary man would infer without special knowledge has generally been called the natural and ordinary meaning of words. But that expression is rather misleading in that it conceals the fact that there are two elements in it. Sometimes it is not necessary to go beyond the words themselves, as where the plaintiff has been called a thief and a murderer. But more often the sting is not so much in the words themselves as in what the ordinary man will infer from them, and that is also regarded as part of their natural and ordinary meaning…The ordinary and natural meaning of words may be either the literal meaning or

it may be implied or inferred or an indirect meaning; any meaning that does not require the support of extrinsic facts passing beyond general knowledge but is a meaning which is capable of being detected in the language used can be part of the ordiunary and natural meaning…The ordinary and natural meaning may therefore include any implication or inference which a reasonable reader guided not by any special but only by general knowledge, and not fettered by any strict legal rules of constrcution would draw from the words.” [3]

Issa, fil-fehma tal-Qorti, l-implikazzjoni tad-diskors inkriminat, u dak li l-qarrej ordinarju (jew min jisma' dak id-diskors) jifhem, huwa car: li l-attur kien qieghed jiffrekwenta mill-qrib nies li kienu taht id-dell ta' suspett ta' traffikar fid-droga, tant li kien qieghed addirittura jtellaghhom mieghu f'delegazzjonijiet Ministerjali li huwa jmexxi meta kienu taht dan id-dell ta' suspett. Allegazzjoni, ankorke` implicita, bhal din, hija certament malafamanti ghax timplika zball ta' gudizzju – *error of judgement* – gravi da parti ta' Ministru tal-Gvern – specjalment jekk ikollu, bhalma kellu l-attur meta sar id-diskors in kwistjoni, xi responsabbilta` diretta fil-glieda kontra l-abbuz tad-droga[4]. Fic-cirkostanzi, ghalhekk din il-Qorti tara li ghalkemm verament il-konvenut ma ghamel "…ebda akkuza diretta lejn l-attur innifsu personalment", huwa ghamel akkuza indiretta u serjissima kontra tieghu. F'dan is-sens wiehed ma jistax, ghalhekk, ighid li il-kliem ossia diskors ma kienx libelluz fil-konfront tal-attur, illum appellat. Konsegwentement l-ewwel aggravju qed jigi respint.

It-tieni aggravju tal-appellant jirrigwarda t-tieni u t-tielet eccezzjonijiet minnu moghtija fin-nota tal-eccezzjonijiet tieghu. Bazikament l-appellant jikkontendi li huwa kien qieghed biss jikkummenta fuq fatti ta' interess pubbliku, kif

---

[3] **Gatley on Libel and Slander** Sweet & Maxwell (London) 1981 (8th. ed.), para. 97, pagni 51-52.

[4] Fi kliem l-attur: *"...fiz-zmien li kienet saret l-allegazzjoni in kwistjoni jien kont nokkupa l-posizzjoni ta' Ministru ghall-Izvilupp Socjali u bhala tali cioe` fil-mansjonijiet tieghi kelli r-responsabbilta` ghall-agenzija Sedqa li hija l-agenzija li giet iffurmata mill-Gvern biex tattakka l-problema tal-abbuz tad-droga."* (fol. 21-22).

kien id-dover tieghu li jaghmel bhala deputat tal-poplu; ighid ukoll li fejn si tratta ta' kummenti jew kritika indirizzata lejn persuni li jokkupaw kariga pubblika, il-latitudini permessa ghal tali kritika hija ferm aktar wiesgha milli fil-konfornt ta' persuni li ma jokkupawx tali kariga. Hu jkompli jghid li kellu d-dritt jinforma u jesprimi l-preokkupazzjoni tieghu pubblikament:

"Diversi kienu c-cirkostanzi li wasslu lill-esponent biex jesprimi ruhhu bil-mod li ghamel. Wiehed ma jistax jaqta' d-diskors mill-kuntest storiku li fih inghad. Malta kienet ghaddiet minn kontroversja kbira dwar il-mod xejn car u trasparenti li bih it-traffikant tad-droga Quieroz kien gie moghti l-mahfra fuq rakkomandazzjoni tal-Gvern Nazzjonalista. Kien hemm ukoll kontroversja ohra kbira dwar Joseph Fenech maghruf bhala Zeppi il-Hafi, persuna ohra akkuzata bi traffikar ta' drogi, li kienet inghatat il-mahfra fuq decizjoni tal-Gvern Nazzjonalista. Il-problema tat-traffikar tad-droga huwa suggett minnu nfih ta' interess pubbliku kbir; fid-dawl tal-kontroversja pubblika dwar zewg tarffikanti tad-droga li kienu wasslu ghall-kritika gustifikata lill-Gvern Nazzjonalista, kwalunkwe informazzjoni dwar is-suggett kellha ghalhekk raguni ohra biex tohrog fil-pubbliku. F'dan l-isfond il-pulizija waslitilha l-allegazzjoni kontenuta fl-ittra anonima msemmija li d-droga gieli ddahlet minn nies f'delegazzjonijiet ministerjali…Dawn il-fatti kollha juru, li ghalkemm ma hemmx provi li jorbtu gudizzjarjament fuq kaz partikolari ta' dhul ta' droga ma' delegazzjoni ministerjali, il-kwistjoni ma kienitx inventata mill-esponent. Anqas ma jista' jinghad li l-esponent ma kienx gustifikat jaghtiha kredibilita`. L-allegazzjoni veru kienet saret u kienet f'idejn il-pulizija. Kien hemm cirkostanzi li jwasslu ghal preokkupazzjoni gustifikata. F'dan id-dawl l-esponent deherlu li kien dover tieghu li din l-informazzjoni jaghmilha pubblika. Huwa pero` ma ghamel ebda akkuza specifika fuq persuna partikolari."

Din il-Qorti tibda biex tosserva li huwa minnu li wiehed ghandu kull dritt li jikkummenta, anke b'mod qawwi, dwar fatti, basta li dawk il-fatti jkunu sostanzjaliment veri ossia korretti. Huwa veru wkoll li, fil-kuntest tal-politika kif ukoll fil-kuntest ta' materji li jkunu *"of serious public concern"* il-margini u l-latitudni moghtija ghall-kritika hija wahda ferm wiesgha – kif gustament josserva l-appellant fir-rikors ta' appell tieghu. Kif inghad mill-Qorti Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem fil-kaz ***Lingens v. Austria*** [5] u kif ormaj accettat fil-gurisprudenza taghna:

"The limits of acceptable criticism are accordingly wider as regards a politician as such than as regards a private individual. Unlike the latter, the former inevitably and knowingly lays himself open to close scrutiny of his every word and deed by both journalists and the public at large, and he must consequently display a greater degree of tolerance. No doubt Article 10(2) enables the reputation of others – that is to say of all individuals – to be protected, and this protection extends to politicians too, even when they are not acting in their private capacity; but in such cases the requirements of such protection have to be weighed in relation to the interests of open discussion of political issues…In the Court's view, a careful distinction needs to be made between facts and value-judgments. The existance of facts can be demonstrated, whereas the truth of value-judgments is not susceptible of proof." (paras. 42-43).

U kif intqal fil-kawza ***Gorton v. Australian Broadcasting Commission***[6]

"It is one thing to comment upon, or criticise, even with severity, the acknowledged or proved acts of a public man, and quite another to assert that he has been guilty of particular acts of misconduct."

---

[5] A.103 (1986) 8 EHRR 407.
[6] (1973) 22 F.L.R. at p. 190.

Issa, fir-rigward tat-tieni u, implicitament, tat-tielet eccezzjoni tal-konvenut, l-ewwel Qorti, fis-sentenza taghha, esprimiet ruhha hekk:

“Illi b’konsegwenza tal-applikazzjoni tal-imsemmija principji jirrizulta li l-brani lamentati mill-attur ma jikkostitwux biss kumment jew opinjoni tal-konvenut fid-diskors tieghu, ghaliex hemm accenn car ghall-allegazzjonijiet ta’ certi fatti, li qed jigu kkontestati mill-attur li huma veri, u dan senjatament in vista tal-allegazzjoni li saret anke fil-konfront tal-attur innifsu bhala Ministru, li meta huwa mexxa delegazzjonijiet ministerjali barra minn Malta, kellu persuni mieghu li kienu qed jigu investigati mill-Pulizija fuq akkuzi ta’ traffikar tad-droga, u li dawn uzaw jew setghu juzaw l-i*status* taghhom privileggjat ta’ membri tal-istess delegazzjoni, sabiex idahhlu d-droga hawn Malta.

“Illi jibda biex jinghad li din il-Qorti sejra tezamina l-provi biss fil-konfront tal-allegazzjonijiet attrici u limitatament dwar il-brani li l-attur qed ihoss li huma malafamanti fil-konfront tieghu fid-diskors tal-konvenut, u mhux dwar allegazzjonijiet li saru fuq affarijiet ohra u dwar u minn persuni ohra, *stante* li dawn ta’ l-ahhar ma humiex il-mertu ta’ din il-kawza; fil-fatt din il-Qorti hija obbligata bil-Ligi li taghmel dan, ghaliex is-sentenza taghha ghandha tkun limitata ghall-parimetri imposti lilha mill-istess azzjoni attrici fid-dawl tal-eccezzjonijiet tal-konvenut, u xejn izjed.

“Illi m’hemmx x’inghidu li d-determinazzjoni tal-Qorti fuq dan il-punt ghandu jkun u qed jkun ibbazat fuq dak kollu li jirrizulta lilha fl-atti processwali, ghaliex il-process gudizzjarju jimponi u jirrikjedi li l-gudizzju finali f’kull kawza ghandu jigi bbazat unikament, esklussivament u biss fuq dak li jirrizulta mill-atti, u kull konsiderazzjoni ohra hija estraneja ghal dan l-ezercizzju.

“Illi dan ma jfissirx li dak kollu li hemm indikat fl-istess atti huwa determinanti u relevanti ghall-kwistjoni odjerna, u dan qed jinghad ghaliex mid-dokumenti prodotti mid-

difensur tal-konvenut, jirrizulta li gew esebiti diversi, anke b'mod pjuttost voluminuz li ma ghandhom x'jaqsmu xejn mal-mertu tal-kawza odjerna, *stante* li kif stabbilit il-mertu tal-kawza odjerna dejjem kien u jibqa' l-allegazzjoni li membri tad-delegazzjonijiet ministerjali ta' dak iz-zmien kellhom maghhom jew fihom persuni li kienu qed jigu nvestigati mill-Pulizija dwar traffikar tad-droga, u li tali persuni, inkluzi dawk adetti mal-attur, uzaw din il-pozizzjoni taghhom sabiex setghu jew sahanistra dahhlu d-droga f'Malta meta kienu effettivament membri tal-istess delegazzjoni.

"Illi f'dan il-kuntest u fl-isfond tal-allegazzjonijiet tal-konvenut u l-provi prodotti mill-partijiet jirrizulta li l-konvenut tramite il-provi minnu prodotti, u senjatament fl-affidavit tieghu ma qal xejn dirett lejn l-attur fl-allegazzjoni tieghu, b'dan ghalhekk li l-allegazzjonijiet li hemm fid-diskors tieghu fil-konfront tal-attur ma gew bl-ebda mod sostanzjati, u fil-fatt fl-affidavit tieghu l-attur f'dan il-kuntest ma jissemmiex ghalkemm jissemma f'allegazzjonijiet ohra li ma humiex il-mertu ta' din il-procedura.

"Illi fuq il-kwistjoni tat-traffikar tad-droga jinghad mill-konvenut pero' li minn sorsi tieghu gew indikati nies b'konnessjonijiet ma' segretarji privati ta' mill-inqas tliet ministeri li kienu allegatement anki nqdew jew qed jinqdew bi zjarat ministerjali barra biex imexxu d-drogi. *"Is-sorsi li tawni dawn l-indizji ma kellhom l-ebda fiducja li setghu jaslu ghal xi rizoluzzjoni xierqa ta' l-allegazzjonijiet taghhom permezz ta' kanali ezekuttivi w amministrattvi ezistenti, u bl-ebda mod ma riedu li jsiru maghrufa. B'riferenza ghal zjarat ministerjali barra, l-indikazzjoni ma kienitx biss ghal zjarat ufficjali imma anki ghal ohrajn ta' natura personali"* (fol. 71).

"Illi ghalkemm hawn ma hemm ebda riferenza diretta ghall-attur, fis-sens li ma huwiex hawn identifikat, ma hemmx dubju li dan il-bran jista' jittiehed li jirreferi ghall-attur, *stante* li certament kien wiehed mill-Ministri tal-Gvern ta' dak iz-zmien u fi kwalunkwe kaz mehuda din l-ispjegazzjoni tal-konvenut fil-kuntest tad-diskors tieghu, fejn ghamel l-intervent tieghu hawn lamentat mill-attur,

jidher car mill-konvenut innifsu s-sinifikat tal-istess brani citati, fejn dak li fuq inghad f'din id-decizjoni li tali bran ifisser huwa hawn ikkonfermat b'mod mill-iktar preciz mill-konvenut innifsu, u jikkonsisti f'akkuzi serjissimi, jista' jkun ta' natura kriminali li fl-ahjar ipotesi, l-ebda membru tal-gvern, jew persuna pubblika ma trid li tkun akkuzata bihom, aktar u aktar jekk ma humiex veritieri.

"Illi fil-konfront tal-attur, dawn l-allegazzjonijiet huma iktar precizi, fis-sens li huma wkoll diretti lejh, mhux biss ghaliex huwa kien Ministru f'dak iz-zmien u allura certament li dan jolqot lilu wkoll, izda ghaliex ma hemm lanqas ebda dubju, u dan fil-konfront tas-semmiegh jew qarrej ta' ntelligenza normali, li l-istess diskors jirreferi ghalih personalment, tant li huwa identifikat b'ismu u fil-fatt l-istess konvenut jistieden lill-attur biex jaghmel cahda kategorika ta' dak li gie hekk attribwit anke lilu fl-istess diskors. Illi allura jekk xejn l-istess affidavit tal-konvenut jikkonferma l-allegazzjonijiet li huwa ghamel fil-konfront ukoll tal-attur fuq din il-bazi.

"Illi apparti dan pero' l-konvenut bl-ebda mod ma jissostanzja l-allegazzjonijiet minnu vantati fid-diskors tieghu fil-konfront tal-attur, anzi ma jsemmi xejn dwar dan il-punt ta' traffikar ta' droga u d-delegazzjonijiet ministerjali, inkluzi dawk attrici. Illi allura certament li l-affidavit tal-konvenut ma jipprovax li l-allegazzjonijiet maghmula fil-konfront tal-attur u hawn mertu tal-kawza odjerna gew b'xi mod ippruvati.

"Illi mill-provi l-ohra kollha prodotti, u senjatament mid-dokumenti esebiti jidher li l-konvenut bil-produzzjoni tal-istess ma rrefera ghall-ebda wahda mid-delegazzjonijiet indikati mill-attur bhala data, u mhux biss izda ma semma lil hadd mill-persuni kollha ndikati fil-lista ta' membri li kienu jifformaw parti mill-istess delegazzjonijiet mal-attur bl-eccezzjoni ta' certu Norman Bezzina; illi ghalhekk certament li l-allegazzjonijiet tal-konvenut ghal dak li jirrigwarda l-persuni kollha ndikati mill-attur, li ma gewx kontradetti mill-konvenut, ma tistax tissussisti.

"Illi ghal dak li jirrigwarda dan l-imsemmi Norman Bezzina mill-provi prodotti jirrizulta li huwa kien membru ta' delegazzjoni ministerjali darba biss, u din sehhet bejn id-29 ta' Marzu sa l-10 ta' April 1991 ghall-iffirmar tal-Ftehim tas-Sigurta' Socjali, il-Kanada u l-Istati Uniti tal-Amerika, u ladarba mill-mod kif tmexxiet id-difiza tal-konvenut u mill-provi prodotti jidher li kienet biss din il-persuna li ssemmiet, l-allegazzjoni tal-konvenut jidher li hija limitata w ibbazata proprju fuq l-operat ta' din il-persuna, w allura ghal din l-okkazzjoni unika ta' safar f'delegazzjoni ministerjali ghaliex kien biss f'din l-okkazzjoni li huwa kien jifforma parti mill-istess delegazzjoni mal-attur.

"Illi jinghad li mill-provi jirrizulta li l-istess Norman Bezzina kien jokkupa *inter alia* il-pozizzjoni ta' konsulent mal-Ministeru tal-attur sal-1994, izda lanqas hawn ma jidher li l-konvenut irnexxielu jipprova l-allegazzjonijiet kontenuti fl-istess diskors tieghu, *stante* li f'dak il-perjodu meta l-istess persuna kienet tifforma parti minn delegazzjoni mal-attur, u dan kien ghal darba wahda biss fis-sena 1991, (prova mhux kontradetta mill-konvenut) ma' jidhirx li sa dak iz-zmien kien hemm xi haga li torbot lill-istess persuna ma traffikar tad-droga, u wisq inqas ingabet il-prova li bhala membru tad-delegazzjoni ministerjali huwa dahhal mieghu xi droga hawn Malta.

"Illi mill-provi prodotti mill-konvenut jidher li f'dak iz-zmien relattiv ghall-kaz odjern sakemm sar id-diskors mertu tal-kawza odjerna l-istess Norman Bezzina kien issemma biss minn Ciro del Negro dwar xi laqghat li huwa kellu ma' Taljani dwar il-kuntratt ta' San Raffaele, li certament ma huwiex il-mertu tal-kawza odjerna u ma ghandu x'jaqsam xejn mat-traffikar tad-droga.

"Illi fil-fatt mill-provi prodotti u senjatement mix-xhieda ta' l-Assistent Kummissarju Michael Cassar li nghatat f'kawza ohra, jinghad b'mod mill-iktar esplicitu li f'dak iz-zmien din il-persuna ma kienet qed issir l-ebda investigazzjoni fuqha, lanqas in konnessjoni mat-traffikar tad-droga. Kien issemma biss dwar l-ghoti ta' *tender* ta' l-Isptar San Raffaele fejn ried xi persentagg jekk tali offerta tigi moghtija lil xi Taljani li ltaqghu mieghu, u li ma sehh xejn

dwarha, u ma ssemmiex fil-kuntest ta’ drogi la fid-djarju u lanqas *statement* ta’ Ciro del Negro. Issemma wkoll dwar xi citazzjoni tal-Pulizija Esekuttiva u xi laqgha li kien hemm fil-Ministeru. Kien biss skond l-istess xhud f’mohhu pero’ dan biss fl-ahhar tas-sena 1994 u ma kien suggett ghal ebda investigazzjoni u lanqas segwiet fuq intricci tad-drogi.

“Illi dwar ix-xhieda ta’ Joseph Mifsud dan isemmi biss li Ciro del Negro kien semma lil certu Norman Bezzina li kien vicin il-Ministeru tal-attur in konnessjoni mal-istess kwistjoni tal-Isptar ta’ San Raffaele, u ghalkemm l-istess xhud issemmi li kien ilu tmien snin u nofs jaf li kellu informazzjoni li dan Norman Bezzina kien *“imhawwad u anki kien involut fid-droga”* ma jidhirx li l-istess xhud ta xi dettalji dwar l-involviment ta’ dan ta’ l-ahhar fiz-zmien relattiv meta l-istess kien konsulent fil-Ministeru u dan ghall-perjodu bejn l-1989 u is-sena 1994 meta jidher li spiccat tali konsulenza, u ghal dak li jirreferi ghas-suggett in materja, senjatament il-parti tieghu bhala membru ta’ delegazzjoni ministerjali barra minn Malta, fejn l-unika darba li din grat kienet proprju fid-29 ta’ Marzu 1991 sal-10 ta’ April 1991. Anzi jista’ jinghad li dwar dan l-istess xhud ma gab lanqas l-ebda minimu ta’ prova dwar l-istess allegazzjonijiet maghmula mill-konvenut fid-diskors tieghu in kwantu jirreferu ghall-istess delegazzjonijiet ministerjali tal-attur u allegat dhul tal-istess droga minn tali membri, inkluz il-persuna li hawn qed tigi trattata.

“Illi f’dan il-kuntest wiehed jirreferi ghax-xhieda skejta tal-Assistent Kummissarju Michael Cassar, li filwaqt li turi kif il-gurnalist Joseph Mifsud anke kkolabora mieghu fil-kaz tal-ittra anonima li huwa rcieva dwar allegazzjonijiet ta’ traffikar tad-droga, minn imkien mill-istess ittra mhux iffirmata u *statement* ta’ Ciro del Negro ma jidher li l-istess persuna ssemmiet fil-kuntest ta’ traffikar tad-droga, u meta wiehed jikkonsidra li tali ittra anonima ricevuta minn Joseph Mifsud ghaddiet ghand l-Assistent Kummissarju f’Gunju jew Lulju 1994, jista’ jinghad b’certezza, kif *di piu`* qal l-istess Assistent Kummissarju Michael Cassar, li sa dak iz-zmien ma kien hemm xejn x’jorbot lill-istess Norman Bezzina ma’ allegazzjonijiet ta’ traffikar tad-

droga, u wkoll li l-istess Joseph Mifsud, minkejja dak li xehed f'din il-kawza, ma kien jaf xejn konkret dwar l-istess, u wisq anqas ghadda xi haga f'dan is-sens lill-istess Assistent Kummissarju.

"Illi jsegwi ghalhekk li tul il-perjodu kollu meta l-istess Norman Bezzina kien konsulent fil-Ministeru bejn l-1989 u l-1994, l-Pulizija ma kellha ebda nvestigazzjoni kontra tieghu dwar traffikar tad-droga, u wisq inqas li meta kien parti minn delegazzjoni Ministerjali fis-sena 1991, huwa dahhal xi droga mieghu. Dan u dan biss huwa relevanti ghall-libell odjern, u ghalhekk anke rigwardanti l-istess persuna ma hemm l-ebda prova f'dawn l-atti li turi li l-istess persuna abbuzat mill-pozizzjoni taghha bhala membru ta' delegazzjoni ministerjali tal-attur fil-mawra taghhom barra minn Malta u lura lejn Malta, u dan jirreferixxi partikolarment ghall-unika mawra li tirrizulta minn dawn l-atti fis-sena 1991.

"Illi lanqas jista' jinghad li l-fatt li llum l-istess persuna tinsab akkuzata dwar importazzjoni u/jew traffikar tad-droga dwar avvenimenti li allegatament sehhu fis-sena 2001, u li ghalihom hemm riferenza kwotata mix-xhieda tal-Assistent Kummissarju Michael Cassar moghtija dejjem f'kawza ohra fil-21 ta' Ottubru 2001, ma jistghu jiggustifikaw id-difiza tal-konvenut, u dan peress li dan jirreferi ghall-perjodu wara li sar l-istess diskors tal-24 ta' Lulju 1996, u wara li l-istess Norman Bezzina ma kienx ghadu konsulent tal-istess attur bhala Ministru *stante* li jidher ammess li l-ingagg tieghu bhala tali spicca fis-sena 1994, u ovvjament hafna wara li listess persuna ffurmat parti minn delegazzjoni ministerjali fis-sena 1991, u ghalhekk f'dan il-kuntest id-difiza tal-konvenut ma tistax tirnexxi ghaliex bl-ebda mod ma pprova l-allegazzjonijiet tieghu fil-konfront tal-attur u in konnessjoni u fil-konfront tal-persuni kollha, li qatt iffurmaw parti millistess delegazzjonijiet tieghu f'dak il-perjodu, u dan ukoll b'riferenza ghall-istess Norman Bezzina wkoll."

U aktar tard ziedet tghid hekk:

“Illi dan ifisser li ghalkemm sar zvilupp fis-sistema legali taghna fis-sens li r-restrizzjonijiet li taghmel il-Ligi ta’ l-Istampa **(Kap.248)** ghandhom jigu nterpretati fid-dawl ta’ l-artikolu **41 tal-Kostituzzjoni ta’ Malta**, kif ukoll fl-isfond ta’ l-**artikolu 10 tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet tal-Bniedem** (kif interpretat fil-gurisprudenza tal-Qorti Ewropea tad-Drittijiet Umani), u kwindi dan wessa’ d-dritt ta’ l-espressjoni; madankollu l-istampa ma nghatat ebda passaport ta’ immunita`. Dejjem tibqa’ l-htiega li jinzamm sens ta’ proporzjon bejn il-liberta` ta’ l-espressjoni u c-censura tal-malafama. Dejjem jehtieg li jinzamm bilanc bejn il-bzonn li f’socjeta` demokratika jithallas spazju sufficjenti ghall-liberta` li wiehed jikkritika u li jsemmi l-opinjoni u l-gudizzju tieghu, ma’ l-bzonn l-iehor, xejn anqas mehtieg, tad-difiza ta’ reputazzjoni, unur u l-istess tajjeb li kull persuna f’socjeta` demokratika ghandha kull dritt li tgawdi.

“Illi dan ghandu jirrispondi wkoll ghat-tielet eccezzjoni tal-konvenut, *stante* li ma hemmx dubju li l-konvenut kellu u ghandu bhala Deputat tal-Poplu u l-Kap ta’ l-Oppozizzjoni biex jaghmel dak li huwa dover u dritt tieghu li jikkritika l-amministrazzjoni fuq materji ta’ interess pubbliku. Fil-fatt din il-Ligi u l-gurisprudenza nostrali tirrikonoxxi dan id-dritt u xejn minn din il-gurisprudenza fuq kwotata u hawn applikata ma jmur kontra tali dritt, ghaliex il-Qorti hija tenuta li tibbaza d-decizjoni taghha fuq il-ligi vigenti, u tali ligi kif dejjem interpretata konsistentement mill-Qrati taghna, tapplika u tirrikonoxxi l-istess dritt vantat mill-konvenut, pero` dan dejjem fl-orbitu ta’ tharis tad-dritt bazilari ta’ kull persuna huwa min huwa, li jiddefendi l-unur u r-reputazzjoni tieghu, tant li jista’ jinghad, li min-naha l-ohra, dan huwa dritt fundamentali ta’ kull bniedem u l-ligi tirrikonoxxih bhala tali, specjalment meta jsiru allegazzjonijiet ta’ fatti fuq persuna, li jistghu u fil-fatt ikissru l-unur u l-integrita` tal-istess presuna anke pubbnlika, u mill-ezami li jsir tali allegazzjonijiet ma jirrizultawx li huma pruvati jew li huma veritieri.”

Din il-Qorti taqbel sostanzjalment ma’ dak kollu li qalet l-ewwel Qorti fil-brani hawn riprodotti. Kif diga’ intqal aktar

'il fuq f'din is-sentenza, id-diskors inkriminat ma jammontax ghal semplici kritika jew kumment da parti tal-konvenut, izda l-qarrej jew semmiegh ordinarju jara f'dawk il-kliem affermazzjoni ta' fatt, u cioe` li l-attur kien qed jiffrekwenta u jtella' mieghu bhala parti minn delegazzjonijiet ministerjali nies li kienu taht id-dell ta' suspett ta' traffikar fid-droga. L-appellant, allura, kellu l-ewwel jipprova li dan kien sostanzjalment veru; huwa ma jistax semplicement jinvoka l-interess pubbliku bhala paraventu biex ihammeg, b'affermazzjoni implicita malafamanti ta' fatt, ir-reputazzjoni ta' haddiehor, anke jekk dak il-haddiehor huwa persuna pubblika u addirittura Ministru tal-Ezekuttiv. Din il-prova tal-verita` il-konvenut ma ghamilhiex. Infatti jirrizulta mill-provi – li hafna minnhom, kif tajjeb osservat l-ewwel Qorti, kienu rrelevanti ghall-ahhar ghall-finijiet tal-kawza *de quo* – li kull minn xi darba kien akkompanja lill-attur fuq xi delegazzjoni, gie indikat fil-lista ezibita mill-istess attur a fol. 28 sa 31 – tlieta w ghoxrin persuna differenti[7] (li xi whud minnhom kienu parti minn delegazzjoni ministerjali aktar minn darba) u ma ingiebet ebda prova li, meta dawn kienu membri ta' tali delegazzjoni, kien hemm xi ombra ta' dell ta' suspett dwar l-involviment taghhom fit-traffikar tad-droga. Huwa veru, kif gustament josserva l-appellant, li minn xi zmien lejn nofs is-sena 1994 l-Assistent Kummissarju tal-Pulizija Michael Cassar kellu "intelligence" dwar Norman Bezzina, izda dan ix-xhud ghamilha cara li qabel dan iz-zmien anqas biss kien jaf bl-ezistenza ta' dan Bezzina (ara d-deposizzjoni tal-imsemmi Assistent Kummissarju a fol. 106 *et seq.* u specjalment fol. 139 sa 151). Dan Bezzina kien parti minn delegazzjoni Ministerjali biss f'Marzu/April tal-1991 u ghalhekk f'dak iz-zmien certament ma seta kien hemm ebda dell ta' suspett illi huwa kien b'xi mod involut f'xi traffikar ta' droga. Il-fatt li dan Bezzina aktar tard, hafna wara li kien diga spicca anke minn konsulent mal-Ministeru, tressaq akkuzat b'konnessjoni ma' traffikar ta' droga li allegatament sehhet

---

[7] Dr Paul Abela Hyzler, Mr Leslie Agius, Dr Andrew Amato Gauci, Mr Norman Bezzina, Prof. Josef Bonnici, Mr Louis Cilia, Mrs Giovanna Debono. Prof. Frederick Fenech, Dr Gauden Galea, Mr Edgar Gambin, Mr Edward Gatt, Mr Frank Mifsud, Mr Gaetan Naudi, Dr Victor Ragonesi, Rev. Prof. Peter Serracino Inglott, Mr Joseph Scicluna, Mr Alfred Theuma, Dr Anthony Vassallo, Mr Anthony Vella, Rev. Mgr Charles Vella, Mr Joe Woods, Mr Alfred Zammit Montebello u Mr Maurice Zarb Adami.

fl-ewwel nofs tas-sena 1998 b'ebda mod ma jissufraga l-allegazzjoni ta' fatt kontenuta fid-diskors inkriminat.

Fic-cirkostanzi, ghalhekk, l-appell qed jigi respint u s-sentenza appellata konfermata, bl-ispejjez kontra l-konvenut appellant.

APPENDICI

Kopja tad-decizjoni appellata moghtija fit-23 ta' Mejju 2002 qeghdha tigi hawn annessa biex tifforma parti integrali mill-odjerna sentenza.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------